

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ
СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи Дмитра Мусійовича Фесенка

ПОЛТАВА 2025

УДК 657

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. Полтавський державний аграрний університет (25 березня 2025 р.). Полтава, 2025. 1015 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ВАСИЛІШИН СТАНІСЛАВ – д.е.н., професор, директор Інституту обліку і фінансів Національної академії аграрних наук, провідний вчений Відділення аграрної економіки і продовольства НААН, САРА

ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА ТЕТЯНА - д.е.н., завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЄРШОВА НАТАЛІЯ – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів НТУ «Харківський політехнічний інститут»

ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

КОБЄЛЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин НТУ «Харківський політехнічний інститут»

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин НТУ «Харківський політехнічний інститут»

ПРИСТЕМСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР – д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів Херсонського державного аграрно-економічного університету

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

КНОМУН РЕТРО - doktor habilitowany, profesor, Akademię Kujawsko-Pomorską

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, в.о. зав. кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ДРАНУС ВАЛЕНТИН – к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

© Автори, 2025

© Кафедра обліку і оподаткування, 2025

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

РОМАШ ДАРІЯ, здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **ТЮТЮННИК ЮРІЙ**, к.е.н., доцент,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ: ОСНОВНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ

У сучасних умовах ринкових відносин необхідність фінансового планування стає все більшою та є важливою для підвищення ефективності функціонування малого бізнесу. Фінансове планування – це процес, що включає в себе низку етапів, зокрема визначення цілей, розробку стратегії управління фінансами та прогнозування майбутніх доходів і витрат підприємства. Виходячи з цього, фінансове планування – це організація фінансового розвитку суб'єкта господарювання на основі оптимальної структури цілей та відповідних їм засобів досягнення [1].

Фінансове планування є важливим для бізнесу, зокрема для малих суб'єктів господарювання, адже допомагає здійснювати контроль над грошовими потоками для запобігання фінансовим проблемам; забезпечує ефективне використання ресурсів та мінімізує незаплановані витрати; допомагає ефективному плануванню стратегічного розвитку, залученню інвесторів та кредиторів, а також зменшує ризики банкрутства через чітке планування доходів та витрат.

Серед основних складових фінансового планування виділяють: бюджетування – визначення усіх можливих витрат і доходів підприємства; фінансовий прогноз, який передбачає оцінку майбутніх грошових потоків на основі ретроспективного аналізу та дослідження сучасного стану ринку; управління грошовими потоками та аналіз фінансової ефективності, тобто визначення прибутковості та рентабельності діяльності. Однак, досить часто фахівці припускаються помилок, які знижують якість фінансового плану, найпоширенішими серед яких є: неврахування обов'язкових фінансових платежів, ігнорування інфляції (особливо це стосується довгострокового планування), відсутність фінансового розвитку (адже отримання одного рівня прибутку, закладеного у плані, унеможливило б розвиток підприємства) [3].

Визначимо деякі проблеми, з якими стикається малий бізнес при здійсненні фінансового планування:

- макроекономічні фактори: інфляційні процеси, що знижують купівельну спроможність потенційних клієнтів, політичні та економічні кризи, нестабільність нормативно-правової бази, також відсутність методичних розробок, які б регулювали внутрішньофірмове фінансове планування;

- доступ до фінансових ресурсів: високі ризики кредитування малого бізнесу часто передбачають вищі відсоткові ставки та вужчий вибір потенційних кредиторів та умов кредитування (42 % опитаних підприємців України, станом на 2023 рік, вважають банківське кредитування недоступним, хоча цей показник є нижчим, порівняно із 2022 роком (59 %) [2]);

- нестабільність доходів: малий бізнес часто не має постійного потоку клієнтів (близько 42 % суб'єктів малого бізнесу зазнають невдачі через обмежений попит на їхні товари чи послуги, сезонність продажів, високий рівень конкуренції [4];

- обмеженість фінансових ресурсів на такі види витрат, як залучення професійних спеціалістів для впровадження та ведення фінансового планування.

Враховуючи проблеми та труднощі, з якими стикається малий бізнес при здійсненні фінансового планування, важливо визначити методи подолання фінансових труднощів. У першу чергу, враховуючи сучасні напрями розвитку, зокрема диджиталізацію усіх сфер діяльності, це використання цифрових інструментів, а саме автоматизованих бухгалтерських програм та онлайн-аналітики для відстеження та контролю ключових фінансових показників; використання CRM-систем для управління відносинами з клієнтами та продажами (згідно зі статистичними даними, опублікованими на сайті Kantraker, третина малих підприємств віддають перевагу саме їм над іншими технологіями [4]). Наступним важливим напрямком є мінімізація ризиків, що вимагає застосування відповідних механізмів, а саме концепції управління фінансовими ризиками, яка включає оцінку стратегічного фінансового планування, аналіз можливих ризиків та визначення ймовірності їхнього виникнення. У ринкових умовах фінансове планування має забезпечити ефективну організацію виробничого процесу та випуск конкурентоспроможної продукції, при цьому максимально раціонально використовуючи ресурси підприємства [1]. Для забезпечення такої рівноваги, важливими є оптимізація витрат, інвестування в інновації та диверсифікація джерел доходу (розширення асортименту продукції та вихід на нові ринки збуту).

Оцінюючи перспективи фінансового планування, зокрема для суб'єктів малого підприємництва, варто відзначити необхідність нових форм залучення капіталу, до прикладу кредитування від приватних осіб на спеціалізованих платформах (p2p-кредитування), а також популяризації фінансового коучингу, зокрема освіти для підприємців у галузі фінансового управління.

Отже, фінансове планування є важливим інструментом розвитку малого бізнесу. Не зважаючи на виклики сьогодення, раціональне здійснення кожного етапу цього процесу дозволить підприємству залишатися конкурентоспроможним на ринку та забезпечити довгострокове зростання і розвиток.

Список використаних джерел:

1. Дергалюк Б. Деркач Н. Фінансове планування діяльності малого підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. № 57. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3120/3043> (дата звернення: 03.02.2025 р.).
2. У 2024 році майже 80 % МСБ планують розширювати бізнес та залучити кошти у розвиток: веб-сайт. URL: <https://eba.com.ua/u-2024-rotsi-majzhe-80-msb-planuyut-rozshyryuvaty-biznes-ta-zaluchaty-koshty-u-rozvytok/> (дата звернення: 03.02.2025 р.).
3. Фінансовий план підприємства: що це таке та як його скласти: веб-сайт. URL:

<https://www.oschadbank.ua/blog/finansovyy-plan-pidpryyemstva-shcho-ce-take-ta-yak-yogo-sklasty>
(дата звернення: 03.02.2025 р.).

4. 66 статистичних показників малого бізнесу, якими слід керуватись у 2022 році та в подальшому: веб-сайт. URL: <https://www.ranktracker.com/uk/blog/the-66-small-business-statistics-to-guide-in-2022-and-beyond/> (дата звернення: 03.02.2025 р.).

КРУК ОЛЕНА, ТОМКО ТАДЕЙ Основні виклики фінансового планування в умовах воєнного стану.....	661
КРУТЬ ВІКТОРІЯ. Науковий керівник – НІКОЛЬЧУК ЮЛІЯ Тенденція розвитку показників доходів комерційних банків України.....	663
КУПРИГІН МАКСИМ. Науковий керівник – КОЛЕСНІЧЕНКО АНАСТАСІЯ Роль показників оцінки ефективності інвестиційної політики підприємства у процесі прийняття управлінських рішень.....	667
ЛАРІОНОВА КАТЕРИНА, КАРАВАН ВІКТОРІЯ Аналітико-практичні аспекти управління фінансовими результатами банків України.....	669
ЛИТВИНОВ ІВАН. Науковий керівник – КОЛЕСНІЧЕНКО АНАСТАСІЯ Управління фінансовою стійкістю комерційного банку на основі стрес-тестування.....	672
ЛУЦЕНКО КОСТЯНТИН. Науковий керівник – БРЮХОВЕЦЬКА ІРИНА Вплив ІТ технологій на розвиток страхового ринку в умовах конкуренції.....	674
МІХЄЄВА АЛІНА. Науковий керівник – ПРИСТЕМСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР Державне регулювання цифровізації банківського сектору.....	675
МОТРУК ВЛАДИСЛАВ. Науковий керівник – КУБЕЦЬКА ОЛЬГА Роль та значення страхування.....	678
МОТРУК ВЛАДИСЛАВ. Науковий керівник – КУБЕЦЬКА ОЛЬГА Фінанси підприємств: теоретичний аспект.....	680
ОРЕШКО АНГЕЛІНА, БОДНАР ОЛЕНА Фінансова безпека підприємства в умовах воєнного стану.....	682
ПАВЛЕНКО ОКСАНА Відповідальність за порушення податкового законодавства.....	684
ПАВЛЕНКО ОКСАНА Методологічні основи визначення ключових принципів податкового адміністрування.....	686
ПЕРЕРВА ПЕТРО, МЕХОВИЧ ЄЛИЗАВЕТА Оцінка впливу криптовалют на суспільну сферу.....	689
ПЕТРЕНКО ОЛЬГА, БЕЗСМЕРТНА ОЛЬГА Страхування в аграрному секторі України під час війни: виклики, перспективи та механізми адаптації.....	691
ПОЛІТІКІНА ІННА, БУРКОВСЬКА АЛЛА Проблеми фінансової системи України та перспективи їх вирішення.....	694
ПРОДАНИК ВАСИЛЬ, ПРИЦАК ІВАН Управління фінансовою стійкістю підприємства.....	697
ПРОДАНИК ВАСИЛЬ, РЯБЧУК ВАЛЕРІЙ Фінансове планування на підприємстві.....	699
ПРОДАНИК ВАСИЛЬ, СТАНКЕВИЧ ОЛЕКСАНДР Фінансові механізми відновлення платоспроможності підприємства	701
ПРОКОПЧУК ОЛЕНА Цифрове майбутнє страхового бізнесу.....	703
РОЛІНСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР, МАКАРЧУК ВОЛОДИМИР, МАКАРЧУК ВАСИЛЬ Інноваційні підходи до забезпечення фінансової стійкості страхових організацій у сучасних умовах.....	705
РОМАШ ДАРІЯ. Науковий керівник – ТЮТЮННИК ЮРІЙ Фінансове планування малого бізнесу: основні виклики та загрози.....	707

1002

